

Tisková zpráva STEM/MARK, kontakt: Jan Burianec, burianec@stemmark.cz, telefon: +420 225 986 821

V Praze, 7. 1. 2019

Češi stále častěji myslí ekologicky

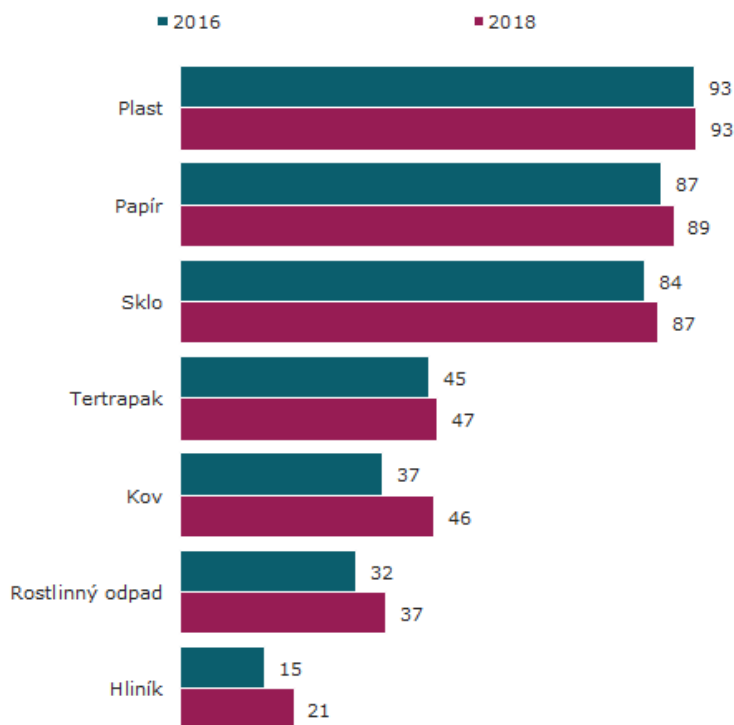
Výzkumná agentura STEM/MARK se po dvou letech rozhodla ověřit, zda dochází k vývoji v tom, jak Češi třídí odpad, nebo zda se posouvají bariéry, které v třídění odpadu brání. Zajímá nás i postoj Čechů k bezobalovým potravinám. Jak se po dvou letech změnilo naše přemýšlení o tom, jak svou činností ovlivňujeme životní prostředí?

Z výsledků průzkumu agentury STEM/MARK vyplývá, že více než čtyři pětiny internetové populace (84 %) přemýšlejí, jak ovlivňují životní prostředí a zároveň věří, že způsob, jakým nakládají s odpadem, má nějaký smysl. „I když je v těchto otázkách někdy ze strany respondentů snaha vylepšovat skutečnost, stále je to pro nás pozitivní zjištění ve srovnání se závěrem roku 2016 (hodnota tehdy činila 78 %). Naznačuje to určitý nárůst ekologického smýšlení v české populaci.“ interpretuje výsledky průzkumu Jan Burianec ze STEM/MARK.

Mladí lidé do 30 let přemýšlejí častěji o tom, jak svým působením ovlivňují životní prostředí. Naopak starší generace (45-60 let) častěji věří, že způsob, jakým nakládají s odpadem, má nějaký význam. To znamená, že zatímco mladí o třídění více přemýšlejí, ti starší to častěji rovnou vykonají. Tendence k „zelenému myšlení“ je patrná častěji u vysokoškolsky vzdělaných lidí z větších měst.

Graf 1: Míra třídění vybraného typu odpadu

Jaký odpad Vy osobně třídíte?

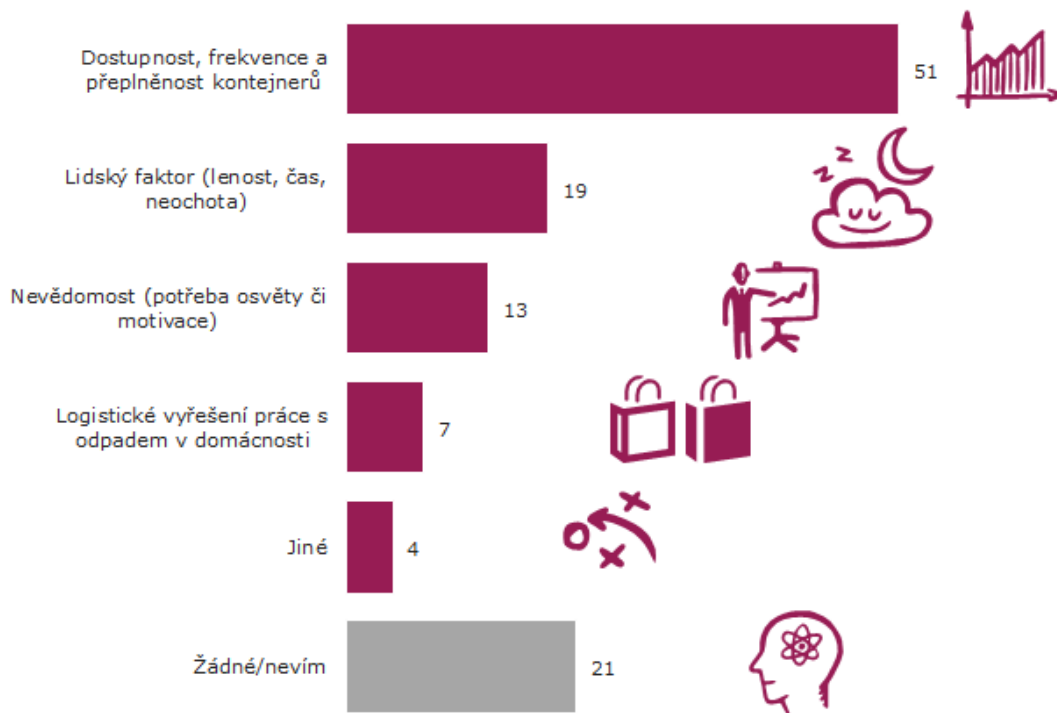

Základ: Všichni respondenti, n=512 (2016), n=506 (2018)
[předložené položky, údaje v %]

V třídění základních typů odpadů (plast, papír, sklo či karton) se situace téměř nezměnila. Nárůst byl zaznamenán u třídění kovů, rostlinného odpadu či hliníku. „Otázka byla formulována jako polo-uzavřená, to znamená, že jsme respondentům nabídli některé typy základního odpadu a navíc měli možnost uvést do kategorie „jiné“ i další položky. Ukázalo se, že vyšší frekvence byla oproti roku 2016 zaznamenána i u méně typických druhů odpadu jako elektro, oleje, léky či textil.“ Doplnuje výsledky průzkumu Jan Burianec.

Graf 2: Bariéry, znesnadňující lidem třídění odpadu

Bariéry, které znesnadňují třídění odpadu

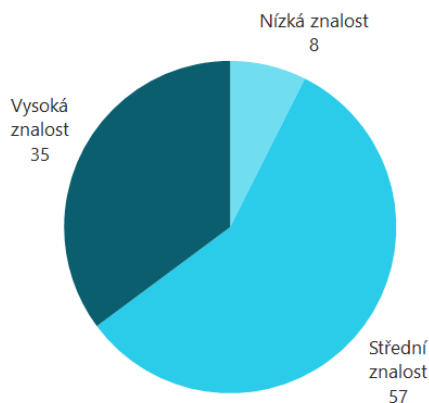

Základ: Všichni respondenti, n=506, otevřená otázka, více možných odpovědí [údaje v %]

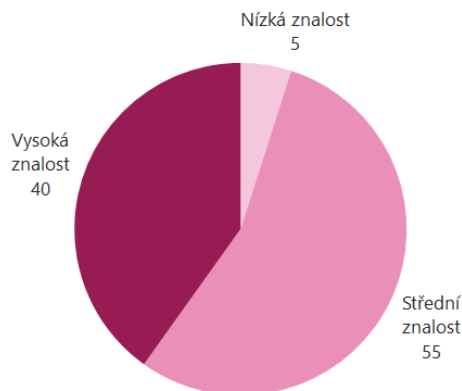
Situace se podle mínění lidí nemění u bariér, které znesnadňují třídění odpadu. Polovina lidí se domnívá, že třídění odpadu znemožňují přeplněné kontejnery, jejich nízký počet či dostupnost od bydliště. Další bariéry shledávají v lenosti či bezohlednosti lidí, případně v nízké informovanosti o správném třídění odpadu. „Drobný nárůst byl zaznamenán u odpovědi logistického řešení práce s odpadem v domácnosti. Tuto možnost zmiňovaly především ženy, které mají častěji problém s neestetičností umístování více košů v domácnosti.“ Doplnuje výsledky průzkumu Jan Burianec.

Graf 3: Porovnání subjektivního hodnocení znalosti třídění odpadu za roky 2016 a 2018

Subjektivní hodnocení znalostí 2016

Subjektivní hodnocení znalostí 2018

Základ: Všichni respondenti, n=512 (2016), n=506 (2018) [údaje v %]

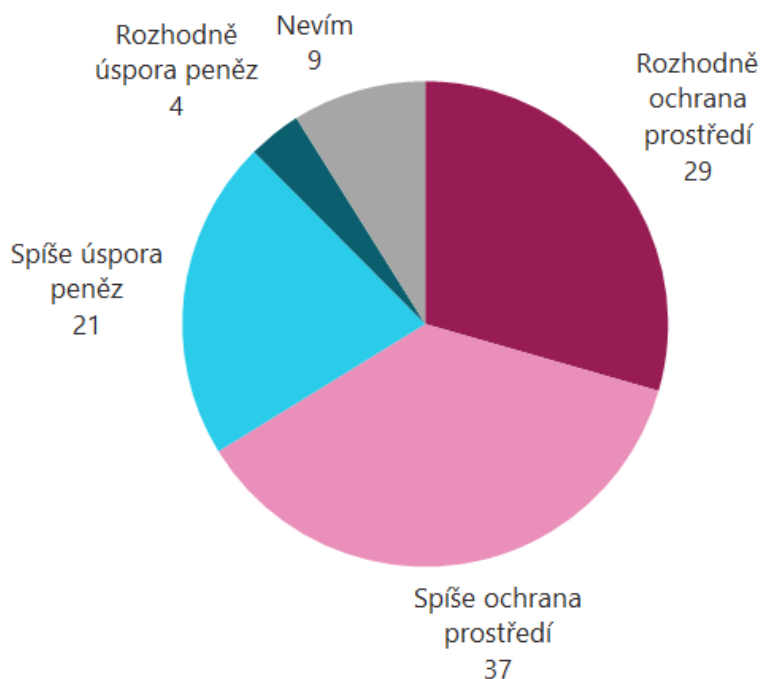
Výzkum agentury STEM/MARK srovnával i deklarovanou znalost třídění odpadu. Zde došlo k mírnému nárůstu směrem k vyšší znalosti, kterou si přisuzují především muži, lidé starší 40 let a ti, co mají alespoň maturitu. „Zajímavý výsledek vyplynul, když jsme deklarovanou znalost porovnali dle regionů – Praha, Čechy a Morava. Nejvyšší znalost zde deklarují lidé z Moravy. To může souviset s tím, že například na Moravě (ale i v Čechách), kde je daleko větší míra rozmělněných menších obcí, je například dostupnější možnost kompostování odpadu.“ Interpretuje výsledky průzkumu Jan Burianec.

Výše uvedené výsledky jen potvrzuje otázka, zda mají respondenti nápad jak do budoucna zlepšit situaci s odpadem. Zatímco z výpovědí v roce 2016 byla cítit určitá apatie (57 % nic nenapadlo, nebo jim to bylo jedno), tak v aktuálním šetření podobnou „apatii“ vyjádřilo pouze 37 % lidí. To už můžeme považovat za významnou proměnu alespoň v rovině uvažování. Necelá pětina se domnívá, že je třeba větší množství specifických kontejnerů a častější vyvážení – to se za dva roky nezměnilo. Lidé častěji oproti minulému šetření zdůrazňují omezování či zrušení obalů (nárůst z 6 na 16 %) či vyšší motivaci „třídíčů“ odpadu (nárůst z 14 na 19 %).

V aktuálním šetření agentury STEM/MARK bylo dotazováno i téma možnosti bezobalových potravin. Systém či filosofie bezobalových potravin má podporu více než dvou třetin (69 %) internetové populace. Zastánci se častěji rekrutují z řad žen, lidí mladších 45 let a vysokoškolsky vzdělaných. „Abychom si deklarovanou ochotu potvrdili, tak jsme polovině respondentů systém bezobalových potravin představili a druhé polovině nikoliv. Ukázalo se, že popis systému, kdy například pro náběh potravin z kapslí/boxů potřebujeme vlastní nádobu/přepravku, už některé odradil či alespoň znejistil. Lze tedy říci, že tento systém bude úspěšný především dle možností přizpůsobit se pohodlí zákazníka.“ Doplnuje výsledky průzkumu Jan Burianec.

Graf 4: Motivace pro nakupování bez obalu

Co je pro Vás osobně důležitější v rámci nakupování bez obalu?

Základ: Všichni respondenti, n=506 (2018) [údaje v %]

Nakupování (potravin) bez obalu může mít více možných motivací. Zajímalo nás, zda je pro respondenty větší motivací ochrana přírody nebo drobná úspora financí. Pro pětinu respondentů by byla lákavější úspora peněz – jedná se častěji o muže a lidi z menších měst (5000 – 20000 obyvatel).

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 506 osob reprezentujících internetovou populaci ve věku 15 až 60 let. Aktuální šetření probíhalo v druhé polovině prosince 2018. Následně bylo porovnáno se stejným šetřením z prosince 2016 (toho se zúčastnilo 512 osob).